

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний

Кафедра внутрішньої медицини №2 з післядипломною освітою

Силабус навчальної дисципліни «КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ»

Обсяг навчальної медицини	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр: IX-X. 5 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Аудиторії кафедри, вул. Тіниста, 8
Викладачі	Гончарук Сергій Федорович: д. мед. н., професор; Осінцева Вікторія Ігорівна: асистент
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Гончарук Сергій Федорович 067-480-61-06. E-mail: Гончарук Сергій Федорович: goncharuks@ukr.net . Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 щочетверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу *Microsoft Teams*, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені в Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» є механізми функціонування імунної системи, імунодефіцитні стани, алергічні та автоімунні захворювання.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі): навчальна дисципліна «Оцінка стану імунної системи людини» базується на вивченні здобувачами I-V курсів таких дисциплін, як «Медична біологія», «Нормальна і патологічна фізіологія», «Патоморфологія», «Внутрішня медицина», «Педіатрія». У свою чергу, навчальна дисципліна «Оцінка стану імунної системи людини» закладає основи для вивчення таких дисциплін, як «Сімейна медицина», «Фтизіатрія», «Інфекційні хвороби», «Онкологія», окремі теми – «Внутрішня медицина» та «Педіатрія».

Мета дисципліни: є формування в майбутніх лікарів уявлення про механізми функціонування імунної системи як єдиного комплексу; використання цих знань у практичній діяльності при вирішенні конкретних клінічних питань і нетипових ситуаційних задач, а також оволодіння методами клінічної та лабораторної діагностики, лікування, профілактики імунних порушень та імунодефіцитних захворювань, які лежать в основі рецидивуючих, хронічних інфекційних хвороб, алергічних, автоімунних захворювань,

онкопатології, лімфопрولیферативних та інших процесів.

Завдання дисципліни:

- отримати сучасне уявлення про клінічну імунологію і алергологію як навчальну дисципліну в цілому;
- формувати уявлення про значимість імунопатологічних змін у розвитку різних захворювань і динаміку загальних закономірностей імунологічних параметрів на різних етапах імунної відповіді організму в нормі та при патології;
- оцінювати імунний статус хворого за основними імунолабораторними методами та принципами трактування імунограм;
- засвоїти сучасні принципи імунодіагностики алергічних захворювань;
- засвоїти основні принципи імунопрофілактики, імунотерапії, ознайомитись із методами контролю ефективності імунотропного лікування, видами імунореабілітації.

Очікувані результати: по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» здобувач повинен **знати:**

- будову та клінічну фізіологію імунної системи, сучасні методи її оцінки;
- сучасні погляди на етіологію та патогенез різних імунних порушень: спадкових, природжених і набутих імунодефіцитних, автоімунних, алергічних, онкологічних захворювань;
- імунозалежних форм непліддя та імунозалежних станів;
- можливості й обмеження використання імунологічних методів у клініці;
- характер змін імунологічних показників під впливом різних чинників;
- основні типи патологічних імунних реакцій;
- особливості імунограм при патологіях функціонування імунної системи;
- клінічні симптоми та синдроми різних видів імунопатології і їх ознаки;
- клінічні симптоми різних алергічних захворювань, принципи їх діагностики та лікування;
- принципи призначення імунотропної терапії й імунопрофілактики.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» здобувач повинен **вміти:**

- виявити клінічні, гематологічні й імунологічні ознаки імунних порушень у хворих із гострою, рецидивуючою та хронічною патологією, встановити попередній клінічний діагноз;
- класифікувати симптоми імунологічних і алергологічних порушень;
- проводити диференційну діагностику спадкових і набутих імунних порушень при різній патології на підставі імунологічного анамнезу, аналізу генеалогічного дерева, даних клінічного та лабораторного обстежень хворих;
- оцінювати дані загального аналізу крові, імунологічних і алергологічних досліджень, враховуючи провідний механізм імунологічних порушень у генезі різних видів імунологічної та алергологічної патології;
- складати план обстеження хворого, аналізувати отримані дані досліджень із урахуванням імунологічних процесів, віку хворого, стану здоров'я, пори року;
- визначити характер і принципи лікування імунологічних порушень і алергологічних захворювань у хворих із різною патологією, формувати диспансерні групи, групи ризику, проводити імунопрофілактику.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми та методи навчання.

На вивчення навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» загалом виділено 90 год. (3 кредити ECTS).

Навчальну дисципліну «Клінічна імунологія та алергологія» буде викладено в формі практичних занять (30 год.), самостійної роботи здобувачів (60 год.).

Під час викладання навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» буде використано різноманітні методи навчання: діалоги в системах «викладач-здобувач» і «здобувач-здобувач», підготовка рефератів, виступ з доповідями на практичних заняттях.

Під час викладання дисципліни використовуються «Клінічна імунологія і алергологія» використовуються методи проблемного викладу, а також пояснювально-ілюстративний, репродуктивний і евристичний методи.

Передбачається проведення індивідуальних і групових консультацій, які будуть здійснюватися шляхом очних зустрічей, телефонного зв'язку, використання E-mail, соціальних мереж, платформи *Microsoft Teams*.

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Будова імунної системи і принципи функціонування. Клітинний імунітет.

Тема 2. Гуморальний імунітет. Оцінка імунного статусу.

Тема 3. Хвороби імунної системи. Імунодефіцитні захворювання.

Тема 4. Алергічні (атопічні) хвороби.

Тема 5. Алергічні (неатопічні) хвороби.

Підсумкове заняття.

Перелік рекомендованої літератури (основної).

1. Навчально-методичний посібник "Клінічна імунологія": з дисципліни "Клінічна імунологія і алергологія" для студентів 5-го курсу медичного факультету / Доценко С.Я., Рекалов Д.Г., Шеховцева Т.Г. [та ін.]. – Запоріжжя, 2019. - 163 с.
2. Аббас А.К., Ліхтман Е.Г., Піллай Ш. Основи імунології (функції та розлади імунної системи) під наук. ред проф. В.В.Чоп'як – К: ВСВ «Медицина». – 2020 . – 327 с.
3. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний посібник (ВНЗ III-IV р. а.) /В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна, А.М. Гаврилюк та ін. – К.: ВСВ «Медицина». - 2017. – 224 с.
4. Чоп'як В.В., Потьомкіна Г.О.Гаврилюк А.М., Толстяк Я. Ф., Зубченко С.О. Сучасні проблеми клінічної імунології та алергології в терапевтичній практиці. –Львів: «Неодрук», - 2020.- 219 с.
5. Бажора Ю.І., Гончарук С.Ф. Клінічна імунологія та алергологія. Навчальний посібник: вид. 4-те, доповн. // Одеса: Прес – кур'єр, 2018. – 264 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік за оцінкою повноти виконання програми дисципліни з додатковим усним опитуванням.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінювання роботи із тематичним пацієнтом за результатами написання звіту з огляду тематичного пацієнта:
  - методи: оцінювання: а) повнота та правильність призначення, та інтерпретації лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу,

д) складання плану лікування відповідно до сучасних стандартів;

– максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Оцінювання результатів навчання під час заліку

Здобувач отримує залік за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів включає підготовку до практичних занять, опрацювання навчальної та наукової літератури, написання рефератів і підготовку презентацій за темами практичних занять. Самостійна робота оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

- перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

- відвідування всіх видів аудиторних занять (практичних занять) є обов'язковим.
- форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.
- обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.
- стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.
- здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв: мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії: поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету